

Věčná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník I. — Číslo 5.

V Z a t c i dne 5. prosince 1946

Cena 2 Kčs

Jaroslav Chudoba:

Gen. Svoboda a volyňští Češi

Mnoho lidí se domnívalo, že gen. Svoboda se jmenuje jinak. A to proto, že jeho jméno připadalo mnohým jako personifikace pojmu, který je nám tak drahý. Proto, že jeho jméno bylo tak úzce spjato s činností, jejíž výsledkem je svoboda Československé republiky.

Pro nás, volyňské Čechy, byl gen. Svoboda symbolem volnosti a vítězství, symbolem lepší budoucnosti. S jeho jménem byly nerozlučně splaty všechny naše tužby.

Generál Svoboda byl na Volyni již v r. 1939. Tenkrát poznal volyňské Čechy jako výborné zemědělce a chmelaře, dobré vlastence, kteří v cizím prostředí svou práci a píli, poctivost, houževnatost a láskou ke staré vlasti propagovali české jméno a získali si velmi dobré postavení. Na Volyni již tenkrát vznikala odbojová činnost, a gen. Svoboda již tenkrát s Volyňáky počítal. A nezklamal se.

Když přišla vhodná chvíle, 12.000 volyňských Čechů se hlásilo pod jeho prapory. 12.000 mužů a žen se vydalo pod jeho velením na pochod do vlasti. Dukelským průsmykem a Karpatskými horami, severním Slovenskem a Moravou až k matičce Praze. Byla to dlouhá, těžká, ale slavná cesta. Je značena tisíci hrobů padlých kamarádů a ti kdož po ní šli, nebloudili. Šli správnou cestou ke svobodě se Svobodou.

Volyňští Češi měli jednu velkou touhu: Vrátit se domů, do vlasti. Věřili, že to bude gen. Svoboda, který jim pomůže k jejich uskutečnění. Volyňští Češi již tehdy na gen. Svobodu spoléhali. A nezklamali se.

Je to gen. Svoboda, který má pro nás vždy plné pochopení, je to on, který při naší úcasti na osvobození republiky, naše zásluhy i oběti. Je to on, který se celou svou autoritou postavil za oprávněný požadavek našeho návratu do vlasti. Byl to on, kdož v těžkých okamžicích bezradnosti, nedůvěry a pochybnosti osobním zákrokem vnesl jasno do situace a zabránil tak mnohým nerozvážnostem.

Přiliš krátká doba dělí nás od těchto našich životně důležitých událostí, které právě nyní vyvrcholují. Nelze proto ještě

Armádní generál Ludvík Svoboda

Jiří Rébl-Volyňský:

Arm. gen. LUDVÍKU SVOBODOVI

(k 51. narozeninám)

Hle, bohatýr, hle velikán, náš slavný generál Svoboda,
jenž život činu zasvětil pro blaho svého národa!
Hle, hrdino náš, jenž mečem svým hrdinsky v kruh pouta fal,
jenž s bratry Rusy zvítězil a síly vrahů rozmetal.

Náš národ český prožívá volnosti den jak krásný sen...
a díky svůj vzdává vítězům, že šťasten je a svoboden.
Af žije slavný velitel, náš bohatýrský vévoda!
Af žije velký Žižkův vnuk — generál Ludvík Svoboda!

plně zhodnotit všechny zásluhy muže, jehož jméno je každému z nás tak drahé, jako je nám drahá svoboda a nezávislost republiky Čes-

koslovenské, jejímž symbolem volnosti a vítězství nám gen. Svoboda byl a provždy zůstane.

Generál Svoboda o Volyňských česích

Ministr národní obrany armádní gen. Svoboda
v Žatci.

(Z projevu gen. Svobody na oslavě výročí Velké říjnové revoluce 7. listopadu 1946 v Žatci.)

... Dovolte, abych při této příležitosti zdůraznil velké zásluhy, které volyňští Čechové měli v našem posledním osvobozovacím boji a hlavně na organizaci a bojových akcích československé armády v Sovětském svazu. Když hitlerovské hordy v r. 1941 zavalily české vesnice na Volyni, jejich obyvatelé se nepoddali, ale založili podzemní organizace a partyzánské akce přímo v týlu německých armád. Jejich krásná obec Český Malín byla Němci vypálena a obyvatelstvo vyvražďeno. Když v únoru 1944 zahájila sovětská děla u Rovna, dostal jsem od volyňských Čechů telegram s prosbou, aby jim byl dovolen vstup do čs. armády. O nadšení volyňských Čechů svědčí, že ze 35.000 volyňských Čechů vstoupilo do armády přes 12.000 mužů a 600 děvčat. Také jejich zásobovací pomoc naší armádě byla veliká. Když se před rokem 1. čs. sbor spolu s Rudou armádou probíjel u Dukly do vlasti, zahynulo tam půl druhého tisíce volyňských chlapců a děvčat v boji za svobodu vlasti. Volyňští Čechové mohou být právem považováni za symbol přátelství mezi Sovětským svazem a československou republikou. Přejí jim ze srdce, aby se u nás v Čechách a především tady na Žatecku cítili spokojeni mezi svými a doma.

Z projevu arm. gen. L. Svobody na pietní oslavě
3. výročí malínské tragedie v Žatci 14. 7. 1946:

... Využívám této příležitosti, abych znovu ocenil skvělý podíl Volyňských Čechů na našem osvobozovacím boji a jejich bojovou účast v čs. jednotkách v Sovětském svazu. Již památné bitvy u Sokolova se zúčastnilo 52 volyňských Čechů, z nichž 22 padlo.

Svou velikou a upřímnou lásku k Československé republice a čs. armádě v SSSR Volyňští Čechové projeví zejména na jaře 1943, po osvobození Volyně Rudou armádou. Jakmile se dověděl, že po boku Rudé armády bojuje čs. jednotka, ihned přednesli nejvyšším sovětským úřadům prosbu, aby jim bylo dovoleno bojovat v čs. jednotkách. Brzy na to přichází na Volyn první jednotky 1. čs. brigády, aby provedli mobilisaci volyňských krajanů. Volyňští Čechové vstupovali s láskou a nadšením do armády. Přicházely k nám celé rodiny, muži i ženy. 35.000 volyňských Čechů dalo naší armádě 12.000 vojáků. Mezi nimi bylo na 600 dívek a žen. Pomocí volyňských Čechů byl organizován 1. čs. armádní sbor v SSSR, kde měli Volyňští vojáci po určité době převahu. Kromě toho poskytli Volyňští Čechové naší armádě i velmi cennou pomoc materiální: několik set koní a kusů dobytka, obilí, mouku, psací stroje, knihy, hudební nástroje a pod.

Svou lásku a obětavost ke staré vlasti projeví Volyňští Čechové v bojích na frontě. Už 14 dní po mobilisaci stříleli první Volyňáci z minometů v bojích u osady Torčin tak výtečně, že se jim podařilo zmařit německý protiútok. Dostalo se jim za to pochvaly velitele armády. Na 350 jich vstou-

pilo do 2. paradesantní brigády. Prošli nejtěžšími a nejkrvavějšími boji na Dukle a účastnili se bojů o osvobození Slovenska i o Moravskou Ostravu.

V těchto krutých bojích vykrvácely stovky volyňských bojovníků, kteří nehledíce na oběti, pobíjeli a vyháněli Němce z naší republiky. Ztratili na 2.000 padlých mužů a žen a na 4.000 jich bylo raněno, z nichž většina zůstala invalidy. Svou opravdovou lásku k Československé republice prokázali skutky a nejtěžšími obětmi a zasloužili se také o naši svobodu a samostatnost. Zaslouží si proto uznání a vděčností všeho československého lidu.

Proto čs. vláda a náš československý lid tak upřímně a jednotně přivítal rozhodnutí Volyňských Čechů, kteří projeví přání navrátit se do staré vlasti — do Československa. Přivítali jsme mezi sebou Volyňské krajanů ne jako cizí — ale jako své, jako spolubojovníky, kteří na svou starou vlast nikdy nezapomněli a i v nejtěžších chvílích jí zůstali věrni.

Vím, že na druhé straně radost Volyňských bojovníků z návratu do Československa byla poněkud kalena nepřítomností jejich rodinných příslušníků. Dnes však již můžeme s radostí říci, že toto období nejistoty skončilo, neboť rodiny našich volyňských krajanů se již vracejí z SSSR. Vláda i lid republiky poskytne volyňským krajanům všechny potřebné podmínky, aby se v republice cítili dobře a šťastni a aby s námi společně budovali naši krásnou, svobodnou a nezávislou republiku Československou.

Pan ministr Svoboda na sjezdu reemigrantů v Praze
dne 27. října 1946.

Československý svět, časopis Československého ústavu zahraničního, přináší ve svém 2. čísle ze dne 10. listopadu 1946 mezi jinými tuto zprávu ze sjezdu:

(Milé překvapení.) Mezi hosty na tribuně jednou spatříte tvář nejhezčího ministra (podle dámského úsudku), gen. Svobodu. Náš ministr národní obrany rozhodně patří k těm několika jedincům, kterého má rád celý národ bez výhrad — a skutečně si tuto autoritu perně vysloužil. Jeho projev je věcný a působivý. Připomíná ministrovo důrazné vystoupení za zahraniční vojáky.

Pan ministr řekl:

... Naše díky a vděčnost patří především těm krajanům, kteří za války, ve chvílích pro náš národ a stát nejtěžších, vstoupili dobrovolně do čs. zahraničních jednotek a v nich sloužili a bojovali až do vítězného konce. Nemožno nezpomenouti velikých obětí českých krajanů z Volyně, kteří sami dali čs. armádě v SSSR na 12.000 bojovníků, mezi nimiž bylo na 600 žen. Bez jejich pomoci bychom na zahraniční frontě nikdy nedocílili tak velkých úspěchů vojenských a politických. Patří jim za to náš upřímný dík a trvalá vděčnost celého národa! Republika nesmí dopustit, aby se špatně a nespravedlivě odvděčila vůči těm, kteří za války pro republiku bojovali a kteří pro naši svobodu tolik obětovali! Byla by to veliká křivda a nespravedlnost, za níž máme všichni odpovědnost a která by se nám v budoucnosti zle vyplatila!

Krajanický paradox

Hory, řeky a leta, velehory, veletoky a staletí dělily krajany naše od nás, od jádra národa a zcela přirozené je měnily. Po leta, dlouhá leta si u nás krajanů a těch sil, které je měnily, téměř nikdo ne všimal, krajané v cizině byli ponecháváni sami sobě, do dveří, které při odchodu z vlasti za sebou zavřeli, od nás nikdo dlouho ani sebemenší otvor neprorazil.

Nelze zjistiti, zda procento odrozených krajanů v cizině je větší, než procento odrodilců našich. Ale nacionální vichřice, burácející v posledních dobách světem a proměňující odlišnou národnost v neodpustitelný hřích, by vysvětlila mnoho. Jen stačí se zamyslet nad tím, že národnost, která ve vlasti prospívá a z které se často těží, která bývá odměňována, krajanům v cizině škodila po všech stránkách; pro ni byli skoro všude mravně i hmotně pronásledováni, pro ni musili často všemi možnými cestami hledati omluvu, úkryt, ospravedlnění. A to všichni: exulanti, emigranti i vystěhovalci hospodářští.

Mohli zůstatí takovými jako jsme my? Neměnili se psychologicky i jinak? Měnili se a v mnohém se stali lepšími než my; v mnohých věcech možno se od nich učiti.

Co jsme pro ně my dělali ve všeobecnosti?

Ministr národní obrany arm. generál L. Svoboda ve sněmovně.

Ve svém obsáhlém výkladě o branném programu dvouletého plánu, který přednesl ve schůzi branného výboru ÚNS, dne 20. listopadu t. r. zmínil se pan ministr NO znovu o volyňských Čechách. Rekl mezi jiným:

Pokud se týká repatriace rodin demobilisovaných bojovníků z České Volyně, třeba říci toto:

Smíšená sovětsko-československá repatriční komise už pracuje na Volyni a připravuje odsun těchto rodin do Československa. Očekáváme, že v nejbližší době přijedou do republiky první vlaky s volyňskými repatrianty.

Pro informaci uvádím, že v zahraniční armádě SSSR bojovalo asi 12.000 volyňských Čechů; z toho na 2.000 padlo v boji a raněno bylo přes 4.000 vojáků. V nemocnicích SSSR se nachází na 200 osob, které také žádají o repatriaci.

Podle žádosti o umístění přicházejí v úvahu tyto počty volyňských Čechů:

v zemědělství: asi 2.400 osob (umístění všichni až na 2—30);

v živnostech: asi 430 osob (z toho 63 neumístěno);

ve státní a veřejné službě: asi 30 osob (v důsledku nepřijímání do státních služeb čeká se na další rozhodnutí);

v armádě slouží asi 75 osob.

Podle čs.-sovětské smlouvy ze dne 10. 7. 1946 vrátí se do vlasti asi 35.000 volyňských Čechů. Budou usídleni hlavně na Zatecku a Podbořansku, zbytek v okrese Šumperk a Mikulov na Moravě. Pro případné další uchazeče, kteří dosud nežádali o umístění, jsou rezervovány další zemědělské usedlosti v uspokojivém počtu.

Uvažme, co práce a peněz jsme vynaložili na svůj národ ve vlasti. Děleme tuto sumu pěti a srovnajme výsledek s prací a penězi, jimiž jsme konali krajanskou péči pro pětinu našeho národa, která žila a žije za hranicemi.

Nevěnovali jsme této pětině svého národa ani tisícinu své péče.

Nechme však tuto svou trestuhodně lehkomyšlnou minulost a hleďme k přítomnosti stále ještě těžké. Odsunujeme Němce, ztrácíme pracovní síly, krajané se hlásí, aby vyplnili mezery jako lidé opravdu vždy dobře pracující a ukazuje se, jako vždy, že nejjasnější věci jsou nejnepochopitelnější.

Sen našich krajanů i náš, že by se mohli vrátit do vlasti, se uskutečnil. Hlavní příčina, proč naši lidé odcházeli do ciziny, když téměř třetina naší vlasti byla obydlena Němci, odsunem Němců spravedlivě zmizela. K vůli Němcům odcházeli exulanti, emigranti, odcházeli hospodářští vystěhovalci, poněvadž Němci zde drželi množství půdy a průmyslu. Nyní udělali místo Němci — a pro krajany, kteří se chtějí vrátiti, místa dosti není.

Je to jistě věc bolestná, pro krajany i pro nás, kteří je známe. Bolest přechází v rozhořčení, slyšíme-li, že náš nedostatek dobré vůle nebo snad i neschopnost se převádí na horší pole. Slyšíme, že naši krajané neumějí řádně česky, že neumějí česky psáti, že lpějí na zvycích, které si z ciziny přinesli a pod. Mohou tak mluvit a psáti pouze lidé, kteří o krajanech nemají ponětí, kteří nevědí, co je krajan a těžký jeho život, v němž by byl ten, kdo tak mluví, utonul dávno svévolně a zbaběle.

Neznalost však v tomto případě neomlouvá, neomlouvá ani nevědomost. Slyšeli jsme však také, že dokonce i směrodatní činitelé se vyslovili v tomto smyslu, že někteří naši krajané, sem se vracějící, jsou nespolehliví. To není jen neznalost, nýbrž politická neodpovědnost, snad i zlomyslnost.

Dr. Josef Folprecht.

Reemigrační komise na Volyni.

Dne 25. listopadu t. r. rozjeli se po poradách ve Lvově do 8 rayonů na Volyni delegáti reemigrační komise ministerstva OP a SP. Docházejí již z Volyně telegramy, které jsou důkazem velkého očekávání a radosti z brzkého shledání s našimi nejdražšími. Musíme podniknout vše, aby příjezd do staré vlasti splnil jejich očekávání, a aby dojmy, které si v prvním okamžiku utvoří, byly ty nejlepší.

Upozornění: Styč. důstojník MNO u min. OP a SP kpl. Kozák nám hlásí:

Přijímací dny a hodiny pro strany až do další úpravy se stanoví pro XII. odbor (reemigrační) ministerstva sociální péče na úterý, středu a čtvrtek od 9—12 hod.

Upozornění administrace.

Do konce t. r. budeme zasílat „Věrnou stráž“ hromadně. Prosíme p. t. adresáty, aby laskavě rozdali všechna čísla vol. Čechům v obci. Od nového roku budeme zasílat časopis jednotlivě pouze těm, kdo si ho předplatí.

Osidlovací anketa

Před několika dny byli jsme v Praze na Min. zemědělství, kam nás pozvali, abychom společně s vládními činiteli projednali provedení usídlení civilních repatriantů z Volyně. Při onom jednání vznikly dva různé návrhy. Totiž, byli jsme vybídnuti, abychom osidlování našich lidí prováděli my sami, volyňští Češi, kteří jsme již zde ve vlasti. Někteří z přítomných s tímto postupem souhlasili, ale byl také učiněn protinávrh, v tom smyslu, že nám nelze samým osidlovati naše krajany, nýbrž být pouze pomocným orgánem, pomáhati naší radou, znalostí našich lidí a poměrů, ale vlastní osídlení, má být provedeno samými vládními činiteli.

Věc tato má pro nás velkou důležitost a je jistě složitější, než se na první pohled zdá a proto tímto vás čtenáři tohoto článku prosím, abyste se v nejhojnějším počtu zúčastnili svými články v našem časopise této ankety. Články zasílejte do redakce, pokud možno v čase co nejkratším, neboť, jak víte, věc velmi spěchá.

Pište o svých návrzích a poznátcích z vašeho okolí, jež by mohly usnadnit onen velmi těžký úkol spravedlivého usídlení alespoň větší části našich krajanů. Jde zde o dva hlavní podněty, prvý jest tento: Komise, která se bude skládati z osmi až deseti členů Svazu Čechů z Volyně po doručení soupisu volných objektů v různých místech pohraničí, sama roztrídí naše repatrianty a tímto vykáže usedlosti pro každého jednotlivce. — Druhý návrh se od prvního liší tím, že určená komise bude pouze orgánem poradním a pomocným, odpovědným orgánem pak by byli činitelé vládní.

Snad se najdou i návrhy jiné, a jest naší povinností, abychom svou radou přispěli v tomto tolik odpovědném úkolu. Aby se neopomnělo něco opravdu závažného, jest zde dána možnost uplatnit „taktickou gramotnost“, aby potom nebylo nutno „vyřezávat otrávené maso“. Tedy všichni, kdož máte určité poznatky v osidlování, pošlete svoje rady a pokyny a vyjádřete se k těmto dvěma hlavním návrhům.

...rka

Neračte, prosím, cigaretu?

Především nemyslím na nějakou šmelinu s kuřivem, kdepak! Myslím na obyčejný případ, jehož můžete být svědkem v kanceláři, v kavárně, ve vlaku, na chodbě divadla a často i v některých domácnostech: pán si vytáhne z kapsy cigaretu a nejdříve nabídne dámě, s níž se právě bavil. Tak to káže společenská slušnost a tak je to tedy v pořádku. Dáma si klidně nabízenou cigaretu vezme, zapálí a kouří. To je tedy také v pořádku, ale — kdyby nebylo toho ale...

Denně jsou u nás stesky na velmi četná onemocnění malých dětí. Není v tom snad vliv kouření maminek? Anebo, jak má taková maminka vysvětliti svému čtrnáctiletému synkovi nebo dceruše, že kouření je pro ně škodlivé, když doma kouří taťka i ona?

Volyňáčky, vy nekouřte a zde se pro vás naskytá příležitost k apoštolské práci. Každá máte přítelkyni, kterou jste si našly ve vlasti, a pak-li ona kouří, odnaučte ji tomu!

A—vá.

Stíny minulosti

Stojím na hřbitově padlých Němců, v ruce držím útržek kteréhosi německého časopisu, divnou náhodou stránku s úmrtními oznámeními padlých. Úmrtní oznámení a kříže na hrobech jedno a totéž. Toliko s tím rozdíl, že kříže s úmrtními oznámeními jsou rozesety po obrovských prostorách SSSR, Itálie a Francie, kdežto ty druhé, na hrobech, stojí přede mnou.

Čtu jména padlých. Zasloužili si lupiči svůj osud. Boli mne však, když čtu mezi nimi jména slovanská, němčinou arcí někdy divně zkomolena: Wyskotschill, Konrad Koslovski, Erich Kupiak. Z překrouceného Wyskotschilla z Böhmisch-Leipa zřejmě čouhá potomek českých předků, český Vyskočil. Z Kupiaka a Koslovského zřejmě vyvstávají Poláci.

Snad jsou to zde sudetský Čech Vyskočil a Poláci z německého Slezska, zmobilisovaní do německé armády, které kruté osud přinutil bojovat za své nepřátele, proti svým slovanským bratřím, a kteří padli dříve, než mohli z německé armády zběhnout k spojencům a vykonat svou národní povinnost. Dovedu si pak představit, jak jim bylo v německých uniformách.

Snad už to byla jen slovanská jména, jména odrodilců, cítilých už ně-

mecky a bojujících po hitlerovsku za vaterland a führera. Kdož ví?...

Však stejně bolí, když vzpomenu, jak mnoho set tisíc a i milionů synů českého a polského národa bylo nám ukradeno, násilím poněmčeno a kolik z nich vyrostlo janičářů.

Zjev ten bujel do první světové války a pokračuje bohužel i dnes. Po válce musíme my i Poláci s tím rázně zatočit jednou pro vždy, aby z našich českých Vyskočilů nevzrůstali už více Wyskotschillové a z polských Kozlovských a Kupiaků zpustlí Erichové a Konradi, nýbrž poctiví Antokové a Boleslavové.

Nevěřte nesmyslům!

Vždy a všude se najdou lidé, kteří z nevysvětlených důvodů šíří nepravdivé a poplašné zprávy. Za našeho pobytu ve vlasti stalo se nám to již několikrát, že se objevily zprávy, které se týkaly různých našich záležitostí a na nichž nebylo ani zbla pravdy. Vyvolaly však poplach, nespokojenost a přivodily často velice nemilé následky. Z nedávno minulých dnů uvedu několik případů. Vyděli jsme, že je podnětána smlouva o reemigraci našich rodin z Volyně a že

se dojednávají již jen některé věci, týkající se technického provedení přesunu, když se vyskytla zpráva, že musí být dříve jednáno kdesi ve vládních krátech zda vůbec má být reemigrace volyňských Čechů prováděna. Samozřejmě, že zpráva vyvolala u některých lidí rozhořčení a pochybnosti. Pak tu byla další zpráva, že komise, která letěla do Moskvy, byla z československo-sovětských hranic vrácena. Samozřejmě, pravda to nebyla. Před několika dny nový nesmysl, který tentokrát přinesly i noviny, že prý transport volyňských Čechů v počtu 100 osob přijel do Karlových Varů. Zprávy tentokrát nikdo nevěnoval žádnou pozornost, neboť její nelogičnost jí sama vyvracela.

Náš zápas s podobnými nesmysly byl dosud velmi těžký, poněvadž jsme neměli po ruce prostředek, jímž bychom byli mohli včas a správně Čechy z Volyně informovat. Nyní tento prostředek máme, je jím náš časopis, který po překonání těžkostí novorozeňáka bude vycházet pravidelně a bude přinášeti pravdivé zprávy. Věříme proto, že naši čtenáři se nyní nenechají ovlivňovati nepravdivými a někdy nedoloženými zprávami a nebudou se vyvolávat k nerozumným úvahám. Nechť se začem domnívají pod vlivem lživých zpráv. J. Foitík.

Josef Toman:

„Verše ze zákopů“

Z Volyně...

Z Volyně do vlasti
až jednou pojedě,
nevím, co radostí
mé srdce provede.

Z Volyně do vlasti
do české otčiny,
kterou chcem zulíbat
jak ruce matčiny.

„Z Volyně do vlasti
do země pradědů!“
buší to v srdci mém.
Pojedu, pojedu!

V poli, 7. 2. 1945.

Chceme jet...

Chceme jet z ciziny,
chceme jet dneska,
do drahé otčiny,
kde zem je česká.

Na ni chcem pracovat,
na ni chcem žít,
za ni chcem umírat,
za ni se bít.

Chceme jet z Volyně,
jsme tu jak hosti,
své vlasti ve klíně
chcem složit kosti.

V poli, 29. 2. 1945.

Ti nejkrásnější...

Padesát tisíc
volyňských Čechů...
Přijmi je, vlasti,
pod svoji střechu.

Ohřej je teplem
mateřské lásky,
jsou tvými všichni —
mladí — i s vrásky.

Padesát tisíc
v té cizí zemi,
tví nejkrásnější
jsou mezi všemi.

V poli, 26. 1. 1945

Episody z bojů

Těsně v řadách pěchoty postupují 45 mm kanonky a přímou palbou ničí německé odpory, jež zbyly po dělostřelecké přípravě našich dělostřelců. U kanonku padá raněný miřič. Dělovod čet. Straka stává se sám miřičem. Na okraji lesa zaujali nové východiště k útoku. Po silnici z Dukly, vzdálené asi 3 km, projíždějí německá auta k frontě. Straka neodolal. Nehledě na to, že prozradí své postavení, jež za chvíli bude zasypáno deštěm min a granátů, bije po silnici přímou palbou a po třetí ráně na silnici vzplál nádherný ohňostroj, německé muniční auto.

*

Naše tanky podporují útočící pěchotu. Těžký, neschůdný horský terén, posetý množstvím německých min. Desátník Porazík naráží na skupinu Němců a zamířiv přímo na ni, žene ji před sebou, drtí pásy svého tanku a dobíjí z automatu; rozběhlé odstřelují automaticky.

*

Když kupičovští narukovali, 16letý Olda Holub utekl matce-vdově a narukoval s nimi.

První průzkum u Teodorovky... Z domu zaštkal německý kulomet. Mužstvo zalehlo. Olda se vrhá do příkopu u cesty a příkopem se plazí dále za dům. Oknem vráží do domu. Krátká dávka z kulometu a jeden německý kulometčík zasažen zezadu do hlavy klesá k zemi, druhý zvedá ruce. Olda s ukořistěným kulometem na rameni hrdě žene zajatce před sebou.

Z našich bojů — vesele.

Bylo to v zimě u Lipt. sv. Mikuláše na Slovensku. Němci ohrožovali pravé křídlo naší jednotky, která obsadila Lipt. sv. Mikuláš. Spojení bylo ohroženo německou skupinou, která držela výšku, hluboko vnikající do našeho postavení. Npor. Maťátko, volyňský Čech, dostal rozkaz zjistit počet a sílu nepřátelské skupiny, která výšku držela. Se svým malým oddílem během noci se přiblížil k nepříteli. Chlapci zalehli v hlubokém sněhu netušíc, že jsou jen několik desítek kroků od nepříteli. Na úsvitu byli zpozorováni a dostali tak silnou palbu ručních zbraní, že se musili „od nepříteli odpoutat“. Npor.

Maťátko „se odpoutával“ poslední s kopce dolů za svou skupinou. Němci ve velké přesile vyběhli ze zákopů a stříleli po našich, kteří směřovali dolů k říčce, kde měli být chráněni pod stržl. Npor. Maťátko měl smůlu. V hlubokém sněhu mu v nejkritičtější chvíli a v nejrychlejším běhu zůstala jedna bota. Vždy si liboval, jak je to pohodlné při obouvání a zouvání, když jsou boty o dvě čísla větší, než je třeba. Náš hrdina udělal ještě několik skoků než zpozoroval, že mu jedna bota schází. V minutě byl zpět a již zase s botou v ruce uháněl dolů k řece. Bylo-li to hrdinství nebo strach před rýmou, nechť nám napíše sám. Kpt. Jar. Kozák.

První Volyňské křtiny na Vyškovsku

Vozy s hosty se sjíždějí do Lysovic na čp. 14 k volyňákovi, spolubojovníku a kamarádu Maňhalovi Josefu. S udivenými očima hledím, co se děje. Celý náš ostrůvek hovoří o něčem a to je, že pí Maňhalová Libuše, rodačka také z Volyně, porodila krásnou dívčinku Mařenku z čisté Volyňské vojenské krve, a že dnes v neděli, t. j. 3. listopadu 1946, budou křtiny. Bylo to něco překvapujícího. Pan farář přijel z Vyškova autem týž den večer. Předem byl ustanoven kmoťka, také z Volyně. Křest byl proveden podle pravého křesťanského zvyku. Po křtu usedli jsme s panem farářem k večeři. Nejdříve pan Lumr vzpomněl na naši situaci, pozdravil rodičku a dětátko a napomínal matičku, aby své dítě vychovala k dobru národa a vlasti, tak, jako nás naše matičky vychovaly, milovat vlast. Potom jsme zpívali vojenské a vlastenecké písně, na prosbu hostitele Maňhala Josefa. Na návrh p. Lumra, sebrali jsme dobrovolnou sbírkou na „Svaz Čechů z Volyně“, 1240 Kčs. Na konec jsme se rozešli v klidu, každý do svého domova k nové práci pro blaho a rozkvět naší milované vlasti, za splnění dvoutého Gottwaldova plánu. Pospíšil Vladimír.

Zprávy Svazu.

Antonín Špatenka, volyňský Čech, účastník prvního i druhého čs. zahr. odboje napsal 2 knížky:

1. Po vítězném boji do vlasti otců.

2. Svatba na Volyni,

které nechal vlastním nákladem vytisknout. Tyto knížky rozeslal volyňským Čechům.

Na SČzV docházejí rozhořčené kritiky některých vol. Čechů, co do hodnoty obou těchto knih, i co do způsobu jejich nabídky.

Svaz Čechů z Volyně prohlašuje, že s vydáním a rozesláním těchto knih nemá naprosto nic společného a že autor nežádal o vyjádření stanoviska SČzV k těmto knihám.

Podle našeho názoru jejich úroveň, ani obsahově, ani co do formy nevyhovuje a zvláště kniha „Po vítězném boji do vlasti otců“ zdaleka nemůže splnit ten úkol, který by splnit měla.

Výměna zemědělských usedlostí.

Docházejí nám dotazy a žádosti osidlců, z řad volyňských Čechů, aby jim byly vyměněny hospodářské usedlosti i tam, kde již byl jednou vydán dekret do vlastnictví, na usedlost, o kterou dotyční původně žádal.

Ministerstvo zemědělství důrazně upozorňuje, že ze zásadních důvodů takové výměny nepovoluje, nejsou-li ovšem pro takovou výměnu velmi závažné důvody. V tom případě pak je nezbytně nutný souhlas k výměně od místní rolnické komise a od osidlovací komise ministerstva zemědělství toho kterého okresu.

Osídlenec i s přednostním právem ve smyslu

deketu presidenta republiky, který se sám o své výměně dobrovolně vzdá dekretu do vlastnictví, pozbývá dalších nároků na osídlení vůbec.

Placení I. splátky Nár. pozemkovému fondu příslušníky zahr. armády.

V minulém čísle našeho časopisu byly uveřejněny dva články o této otázce. Přesto docházejí stále dotazy, zda zahr. vojáci jsou povinni tuto první splátku NPF hradit.

Svaz Čechů z Volyně k věci podotýká:

V srpnu t. r. podali jsme žádost na všechna kompetentní místa, aby volyňským Čechům byly zemědělské usedlosti přiděleny bezplatně. Výsledek byl ten, že zástupci SČzV byli pozváni na NPF, kde jim bylo sděleno, že žádosti v plném rozsahu nelze vyhovět, ale že zahr. vojákům a zvláště volyňským Čechům, budou poskytnuty při placení zvláštní slevy. Výše těchto slev se projednává.

NPF žádá nyní I. splátku. Poněvadž není ještě odhadnuta cena jednotlivých přidělů, je těžko stanovit výši první splátky. Nicméně je třeba, kde to finanční poměry dovolují, tuto splátku vyrovnat alespoň v přibližné výši.

Poděkování a blahopřání.

Svaz Čechů z Volyně děkuje srdečně p. pplk. Krotilovi za nevšední zájem, věnovaný umístění živnostníků z řad vol. Čechů a p. pplk. Knaiblovi za úspěšné osidlování našich zemědělců. Panu pplk. Knaiblovi blahopřejeme k jeho povýšení.

Dary: Vol. Češi z obce Lysovice, okr. Vyškov na Moravě zaslali nám 1.240 Kčs, které sebrali na podnět br. Zumra na křtinách u br. Josefa Maňhala. Děkujeme.

Různé zprávy

Přítel volyňských Čechů arcibiskupem. Velmi radostné překvapení stalo se volyňským krajanům katolického vyznání, když se dozvěděli, že pražským arcibiskupem byl jmenován Dr. Josef Beran, universitní profesor. Dr. Beran je vzácná osobnost, nesmírně dobrého srdce a vynikajícího vzdělání. Na Volyni byl třikrát. Naposledy 1937, kdy se zúčastnil velkého sjezdu české katolické mládeže v Buderáži a po něm navštívil všechny katolické osady. Zejména Ludhardovští vzpomínají stejně jak Kupičovští a Buderážští.

Upozornění pravoslavným Čechům z Volyně

Organisováním české pravoslavné církve mezi volyňskými Čechy ve vlasti byl pověřen Dr. A. Červín,

známý ze svých zájezdů na Volyni. V Žatci byl utvořen prozatímní komitét správy české pravoslavné církve a také se tam již konají každou neděli bohoslužby, na něž vždy druhý týden přijíždí Dr. Červín z Prahy.

Kde by si volyňští Češi přáli mít pravoslavné bohoslužby, necht se o tom dohodnout a své rozhodnutí necht sdělit na adresu: Správa české pravoslavné církve při Svazu Čechů z Volyně, Žatec, Šafaříkova 1646. Správa vyrozumí Dr. Červína v Praze, který přihlášené obce navštíví. Na tutéž adresu se obraťte v případě potřeby pravoslavných snatků nebo křtů. F—k.

Evangelici volyňským krajanům. Kostnické Jiskry oznámily, že evangelický farář Opočenský navštívil ob-

ce, kde se usazují evangelici z Polska a Volyně. O Volyňských zmiňují se velmi pochvalně. Evangelická církev hodlá zříditi v místech své kazatelské stanice a zříditi stálou duchovní správu. Kostnické Jiskry věnují stále pozornost repatriantům z ciziny, což nelze říci o listech jiných církví.

Br. Rektor Kitchener, Kanada. Jeho dopis přinesl již první přání k vánočům a k Novému roku pro bratra Duška, který s ním první navázal spojení. Žádá 50 pojednání o Českém Malině a literaturu o volyňských krajanech. Hlásí se do volyňské rodiny a projevuje radost navázáním spojení se starou vlastí. Za týden dostává dopis leteckou poštou a zvláště jej potěšilo, že repatriace bude co nejdříve uskutečněna.

Hidgeville, Kanada. Ke konci měsíce října měli jsme zde volyňskou svatbu. Ženil se Kola Holenský se sr. Mařenkou Repkovou. Na svatbu sjeli jsme se až ze vzdálenosti 70 mil. Jsme zde roztroušeni po farmách a velmi zřídka býváme pohromadě. Při této příležitosti vykonali jsme podle pokynu Kruhu přátel volyňských Cechů sbírku na Malinský fond, která vynesla 41.50 dolarů. Dopis byl zaslán br. Gregorovi a přinesla jej na svatbu pí Bruknerová. Na sbírku přispěli i Angličané. Uvádím dárců: Jar. Škrabal, Josef Repka, Josef Bešta, D. Pickelt, Aug. Gregora, Josef Kerda, Pavel Faflák, Karel Chlup, Jerry Klapka, Alfred Leufersweiler, Albert Wilkinson, Wallace Marrison, Josef Kerda, Wil. Taylor, Fred Mulko, Jos. Vondráček, Bedřich Opočenský, Josef Opočenský, Alex. Holenský, Alex. Klapper, Václav Pokrupa, V. Gudrian, Adolf Štápl, Rudolf Pokrupa, Josef Holenský, Vláda Holenský, Štěpán Holenský, Kola Holenský, Václav Košťál, Josef Košťál, Miloslav Košťál, Emilie Brukner, Libuše Kopáčková a Josef Klapka. Částku tuto již jsme poslali Malinskému fondu. Jsme rádi, že máme nyní spojení se starou vlastí a očekáváme netrpělivě Věrnou stráž, kterou vydáváte pro krajanů z Volyně. Budeme se snažit. Vám všem možně pomoci.

Paddockwood, Kanada. Kruhu přátel volyňských Cechů došel dopis od krajana Lingeru, pocházejícího z Nového Světa-Buderáže. Ptá se na Novotného z Buderáže, Lingrové a Benešové, také z Buderáže. Na Hlaváčka z Dlouhého Pole a Josefa Jedličku z Nového Světa. Kdo o nich ví, ať napíše o nich Kruhu přátel volyňských Cechů, Zatec 199.

Draží krajané!

Již nejsme sami a opuštěni, třeba jsme roztroušeni po celé republice. Dnes máme svůj týdeník, naši milou Věrnou stráž, pravého to pomocníka v dnešní pro nás tak kritické době, v němž si můžeme postěžovati a zároveň se rozveseliti. Jest to maják, který nás vzpružuje a dodává novou chuť k práci. A proto nesmíme jej zklamati, a nezklameme jej jen tehdy,

když věrní zůstaneme ideálům, za něž jsme bojovali a za které tisíce chrabrých synů české Volyně položilo své životy, a tím že neposkvrníme dobré jméno a štít vojáka Svobodovce!

Jménem místní odbočky SČZV Vám všem, kteří jste si vzali tuto odpovědnost na sebe a tak neúnavně se o nás staráte, z celého srdce děkuji. Necht' vzrůstá a vzkvétá naše milá Věrná stráž!

Václav Dubec, jednatel odb. SČZV v Suchdole n. O.

Neštěstí krajana. Josef Kaufman z Podbořan jel v těchto dnech večer s pole, když na jeho povoz ze zadu narazilo osobní auto. Josef Kaufman spadl s vozu a dostal se pod koně a pak pod kola vozu, která mu přelomila klíční kosti a levou ruku. Krajan Kaufman byl odvezen do městské nemocnice v Podbořanech. F—k.

Udalo se doma

27. listopadu vydala Národní banka čs. novou pětisetkorunovou bankovku. Dosavadní pětisetkorunové bankovky zůstávají v oběhu.

Vláda rozhodla, že pouze dny 26. a 27. prosince 1946 a 1. ledna 1947 budou placenými svátečními dny. Ostatní dny vánočního období budou v zásadě normální pracovní dny.

Stadion na XI. všesokolský slet si vyzádá nákladu 40 milionů Kčs. Hlediště pojme čtvrt milionu diváků. Společně vystoupí 30.000 cvičenců.

Za škody, které způsobili američtí vojáci okupací části CSR, obdržíme náhradu v částce 400.000 dolarů.

Na počest min. předsedy Kl. Gottwalda bylo uspořádáno ve Smetanově síni v Praze slavnostní matinee, jehož se zúčastnili představitelé všech složek národa.

Pověřenectvo informací vyvrátilo vymyšlenou zprávu maďarského rozhlasu, že pry jsou Maďaři od nás vyvázeni na Sibiř.

Kopřivnická vagonka závodů Tatra dohotovila v těchto dnech dvoutisící vagon.

UNS jedná o státním rozpočtu.

Sněmovna bude kontrolovat vydání státu.

2. prosince byl zahájen proces s dr. Jos. Tisou, dr. Ferd. Durčanským a Šaňou Machem.

a v cizině

Rakousko musilo pro hrozivý nedostatek uhlí omezit železniční dopravu. Bída o potraviny, která postihla Rakousko, se ještě zvýší s nadcházející zimou.

V Řecku zuří občanská válka. Vláda zasadila do boje proti partyzánům letadla.

Větší města SSSR oslavila dne 24. listopadu den sovětského dělostřelectva.

Francouzi volí již osmkrát po válce. Tentokrát do Rady republiky. Zvítězili komunisté těsně před lidovci.

Rakousko si činí nároky na jugoslávské území: jižní Štýrsko.

Americké ministerstvo války sdělilo, že také USA používaly za této války projektily řízené na dálku.

Ve Francii byla založena strana, jež má název „Optimistická strana“. Heslem této strany jest: „Usmívejte se a život se bude usmívat na vás!“

Poláci objevili na Dolním Slezsku ložiska uranu.

29. listopadu oslavila Jugoslavie národní svátek.

Indie a SSSR navážou diplomatické styky.

Maďarský zahraniční minister prohlásil na adresu CSR, že „devítimilionový maďarský národ je naplněn horkostí a touhou po odvetě!“

(Netvrdil kdysi cosi podobného Hitler?) Maďarům se totiž nelíbí, že jsou čs. úřady zasazování na práce ve vnitrozemí.

Vláda USA neuznala rumunské volby. Mluvčí britského ministerstva zahraničí je ochoten věřit, že rumunské volby byly zfalšovány.

Ve čtyřletém plánu chce Francie zmodernisovat průmysl.

V Americe je citelný nedostatek uhlí zaviněný stávkou 400.000 horníků. Jejich vedoucí J. Lewis je souzen.

Na vídeňských ulicích se objevují stále častěji hákové kříže.

Administrace volá Zatecko. Prosíme všechny důvěníky na okrese Zatec, kterým je hromadně posílána Věrná stráž, aby nám vybrali předplatné a do konce roku sdělili, zda má být hromadně posílána dále, nebo sdělili adresy, jimž má být zaslána. Prokažte nám tu službu.

Všem čtenářům. Prosíme, sdělte nám adresy těch, kteří by mohli Věrnou stráž odebrat, abychom je mohli zařadit do expedice vánočního čísla.

Blahopřejte prostřednictvím Věrné stráže. Využijte svého časopisu a k vánočním použijte naši služby a blahopřejte svým zákazníkům nebo svým známým. Text a částku Kčs 100.—, pošlete ihned administraci.

Inserujte ve Věrné stráž. K novoročnímu číslu Věrné stráže připravujeme seznam volyňských živ-

nostníků, podnikatelů atd. Pošlete ihned znění Vaší inzerce a částku 250 Kčs, aby firmabyla v seznamu. Posloužíte sobě a svému časopisu.

Promiňte nám nedostatky a závady. Když se pracuje a hodně pracuje, dělají se chyby. Tak je to i s našim časopisem. Snad nejste s něčím spokojeni, nebo Vám tento špatně dochází. Napište nám to a napravíme to. Ano?

Krajané v Americe. Naši volyňští bratři, usazení v Americe podali nám pomocnou ruku a pomohou nám vybavit Studentský domov. Kruhu přátel již došla první částka Kčs 2000.— Děkujeme jim a prosíme o následování.

Sdělte nám adresu svých v Americe, abychom jim mohli zaslati náš časopis, který tam byl přijat s velkým zájmem. Učiňte tak ihned.

M. Mathes

pod národní správou

dříve

Jan Svoboda

speciální obchod vínem a likéry

ŽATEC, Nádraž. schody 182

TELEFON 759

Připomínáme všem krajanům, že po dobrém volyňském způsobu melou tyto mlýny:

Vikův mlýn v Činově
 Martinkův mlýn v Žaboklikách
 Klabanův mlýn v Libočanech
 Kudlačkův mlýn v Holeděči
 Ledvinův mlýn v Měcholepech
 Ledvinův mlýn v Kounově
 Kohlův mlýn ve Velemyševsi
 Dražanův mlýn ve Vikleticích
 Réblův mlýn v Podbořanech
 Bijelův-Dostálův mlýn
 ve Rvenicích
 Kozákův mlýn v Oráčově
 Vengrichtův mlýn v Oráčově

Který ještě? Pište nám!

Veškeré druhy pojištění

JOSEF STRACH

Žatec, Masarykova 636/7

Rozpočty a porady zdarma

Vývozní sladovna

pod národní správou

Měcholupy u Žatce

Městský lékař

MUDr. JOSEF KRYNICKÝ

zahájil ordinaci dne 1. XII. 1946 v Žatci, ul. Lva Tolstého č. 975. Ord. také pro Soc. poj. 10-12, 15-16

Vánoční
dárky

*Veškeré kancelářské, školní a psací potřeby,
kup. sáčky, bal. papíry a motouzy v papírnictví*

JOSEF PICHERT, národní správce

Jaroslav Malinek

Žatec, Náměstí Dr. Edvarda Beneše 149 - Telefon čís. 577

*Nejlepší nákupní pramen
se zbožím koloniálním*

ŠVENDA BOHUMIL

Žatec, Nám. Dr. Edv. Beneše

„Věrná stráž“ vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně. Odpovědný redaktor Jaroslav Chudoba. Redakce: Žatec, Šafaříkova ul. 1646/50, telefon 365. Administrace: Žatec, Nádražní schody 199, telefon 628. Administrátor J. Dušek. Tiskne „Svoboda“, fil. v Žatci, telefon 374 a 390. Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů v Praze, č. IA-Gze-2372-OB. Dohledací pošt. úřad Žatec. Předplatné na rok 1946-1947 je 120 Kčs.